

1 Hallituksen esitys edustajistolle 25.11.2020

2

3 Johdanto

4

5 Tämä yhdenvertaisuusohjelma on TYYn edustajiston hyväksymä kuvaus
6 ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyön tavoitteista. Ohjelma täydentää ylioppilaskunnan
7 poliittista linjapaperia yhdenvertaisuuskysymysten osalta.

8 TYYn yhdenvertaisuusohjelman tavoitteena ovat yhdenvertainen ja tasa-arvoinen
9 yliopistoyhteisö ja yhteiskunta. Yhdenvertaisuusohjelmaansa toteuttamalla TYY pyrkii
10 siihen, että opiskelijat voivat toteuttaa itseään vailla pelkoa syrjinnästä niin yliopistossa,
11 TYYn järjestöissä kuin arkielämässään yliopistoyhteisön ulkopuolella.

12 TYYn perustehtävä on määritelty ylioppilaskunnan strategiassa. Yhdenvertaisuus on yksi
13 TYYn keskeisistä arvoista. Kaikkien perustehtävässä määriteltyjen elementtien
14 toteutumiseksi on ensiarvoisen tärkeää se, että opiskelija tuntee itsensä yhdenvertaiseksi
15 yliopistoyhteisön jäseneksi.

16 Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lain
17 yhdenvertaisuutta käsittelevässä pykälässä todetaan lisäksi, että "ketään ei saa ilman
18 hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen,
19 uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun
20 henkilöön liittyvän syyn perusteella." (Perustuslaki 6 § 2). Vuoden 2014 lopussa voimaan
21 tullut yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perustuslaissa mainittujen ominaisuuksien
22 lisäksi (sukupuolta lukuun ottamatta) seuraavien henkilöön liittyvien syiden perusteella:
23 kansalaisuus, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet ja
24 seksuaalinen suuntautuminen. Sukupuolten tasa-arvoa ja sen edistämistä käsitellään
25 erikseen laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, jossa myös kielletään syrjintä
26 sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

27 Yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa sekä yliopistoa että TYYtä. Yliopiston tulee
28 edistää ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista paitsi työnantajan, myös koulutuksen
29 järjestäjän näkökulmasta. TYYn kohdalla velvoite koskee ennen kaikkea TYYtä
30 työnantajana. Ylioppilaskunnan tulee ~~tulisi~~ edistää yhdenvertaisuuden toteutumista
31 myös laajemmin – onhan ylioppilaskunnan tarkoitus "olla jäsentensä yhdyssiteenä ja
32 edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan
33 asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä" (Yliopistolaki 46 § 1).

34 Yliopiston ja ylioppilaskunnan lisäksi TYYn järjestöjen toiminnalla suuri merkitys
35 yhdenvertaisuuden toteutumisessa yliopistoyhteisön jokapäiväisessä elämässä. Käsillä
36 olevan ohjelman tarkoitus on siksi paitsi ohjata TYYn toimintaa, myös kannustaa
37 järjestöjä opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisessa. Yliopistoyhteisön
38 yhdenvertaisuus on myös sen jäsenten vastuulla. Meillä on velvollisuus kohdella
39 kanssaihmiä yhdenvertaisesti.

40 1.1. Lukuohje

41

42 Jotta tavoitteet saavutetaan, on niille kirjattu vastuu ja toimenpiteet. Ohjelman
43 toimenpiteiden toteuttamisesta ovat vastuussa kaikki TYYn toiminnassa mukana olevat
44 tahot ja henkilöt. Kunkin tavoitteen kohdalle on myös kirjattu tahot, jotka ovat tavoitteen
45 edistämistä ja toimenpiteiden toteuttamisesta päävastuussa.

46 Tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu neljän pääotsikon alle; Yhdenvertaisuuden
47 edistämisen toimialueet, Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY), järjestöt sekä yliopisto ja
48 ylioppilaskunta. Osioissa viisi esitellään dokumentin seuranta varten olevat
49 toimenpiteet. Lisäksi dokumentin lopusta löytyy kolme liitettä, jossa esitellään
50 dokumentin kannalta keskeisimmät käsitteet määriteltyinä, turvallisen tilan periaatteet ja
51 yhdenvertaisuustarkkailijan jalkauttamiseen huomioita.

52 1. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet

53

54 Tässä kappaleessa tuodaan esille yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä
55 teemoitettuna toiminta-alueina, joihin ylioppilaskunnassa tulee kiinnittää huomiota.
56 Toiminta-alueet on rakennettu yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain sisältöihin
57 perustuen. Toiminta-alueiden sisältöinä ovat 1) eri-ikäiset opiskelijat, 2) alkuperä,
58 etninen tausta, kansalaisuus ja kieli, 3) uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus, 4)
59 poliittinen ja ammattiyhdistystoiminta, 5) perhesuhteet, 6) sukupuoli, sukupuolen
60 ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen ja 7) terveydentila ja vammaisuus. Seuraavissa
61 luvuissa yhdenvertaisuuden toiminta-alueet otetaan huomioon ylioppilaskunnan
62 toiminnassa.

63 3.1 Ikä

64

65 Ikäryhmillä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka estää tai vaikeuttaa henkilön
66 osallistumista ylioppilaskunnan toimintaan hänen iästään johtuen. TYY pyrkii
67 edistämään opiskelijoiden välistä keskustelua ja yhteisymmärrystä iästä riippumatta.
68 TYYn tulee ottaa huomioon jäsenistönsä eri ikäryhmät suunnitellessaan palveluita sekä
69 edunvalvontaa. TYYn toimintaympäristö on melko nuorekas, sillä työntekijät ja

70 luottamushenkilöt ovat pääasiassa nuoria aikuisia. Toimintaympäristön nuorekkuus voi
71 vaikeuttaa iäkkäämpien opiskelijoiden osallistumista toimintaan. Yhdenvertaisuuteen
72 pyrkivänä ylioppilaskuntana TYY kuitenkin pyrkii edistämään eri-ikäisten osallisuutta ja
73 pyrkii toiminnallaan vähentämään niitä esteitä, jotka voivat aiheuttaa eri-ikäisten
74 ihmisten eriarvoisuutta.

75

Edunvalvonta huomioi eri-ikäiset ja eri elämänvaiheessa olevat opiskelijat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Otetaan eri ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioon jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa ikäryhmien ja elämäntilanteessa olevien opiskelijoiden erityistarpeista.

76

77 3.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli

78

79 Turun yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö.
80 Alkuperä, kansalaisuus, etnisyyt tai kieli eivät saa asettaa opiskelijaa tai työntekijää
81 heikompaan asemaan ylioppilaskunnan toiminnassa tai päätöksenteossa.

82 TYYn virallinen kieli on suomi, mutta TYY viestii johdonmukaisesti kaksikielisesti,
83 suomeksi ja englanniksi.

84

TYYn toiminta on myös niiden jäsenten saavutettavissa, jotka eivät osaa suomea.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori ja tapahtumatuottaja
Toimenpiteet	Julkaistaan hakukuulutukset TYYn eri toimijaryhmiin aina suomeksi ja englanniksi. Käytetään TYYn toimijaryhmien sisäisessä viestinnässä aina suomen lisäksi englantia, kun ryhmään kuuluu henkilöitä, jotka eivät osaa suomea. Huomioidaan kansainväliset opiskelijat TYYn kulttuuritapahtumissa esimerkiksi juontamalla tilaisuudet englanniksi ja suomeksi.

85

Luodaan opiskelijayhteisö, jossa vallitsee moninaisia kulttuureja sekä alkuperää kunnioittava ja ennakkoluuloton ilmapiiri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, yhdenvertaisuusvastaava sekä kansainvälisyys- ja kulttuurisektori
Toimenpiteet	Järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jossa suomalaiset ja kansainväliset opiskelijat kohtaavat. TYYn tapahtumien markkinoinnissa ja toteutuksessa huomioidaan kulttuurien ja alkuperän moninaisuus ja panostetaan avoimuuteen. Opastetaan järjestöjä kunnioittamaan kulttuureita järjestön toiminnassa ja järjestöarjessa. Tunnistetaan ja tiedostetaan alkuperän ja yhteiskuntaluokan vaikutus toiminnan saavutettavuuteen ja toimitaan sen edistämiseksi.

86

Edustajiston päätöksenteossa on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja, kansainvälisyyssektori ja viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	Tarjotaan edustajistoryhmille englanninkielisiä materiaaleja, jotta edustajistoryhmät voivat viestiä toiminnastaan ja kuulla kansainvälisiä opiskelijoita. Edustajiston koulutuksiin ja TYYn päättävien toimielimien infotilaisuuksiin osallistuminen on mahdollista myös englanniksi. Kannustetaan opiskelijoita hakemaan TYYn päättäviin toimielimiin laajasti myös englanniksi. Järjestetään kansainvälisille edaattoreille tulkkaus suomesta englantiin edustajiston kokouksiin.

	<p>TYYN toimintaa ohjaavat dokumentit, edustajiston ja hallituksen kokousten esityslistat ja päätösluettelot sekä mahdollisuuksien mukaan kokousliitteet ovat saatavilla myös englanniksi.</p> <p>Viestitään edustajiston kokouksista jo kokouksen aikana myös englanniksi esimerkiksi Facebookin kommenttiketjussa.</p> <p>Linjataan vuosibudjetin teon yhteydessä, mitkä kaikki jatkuvan toiminnan dokumentit halutaan käntää ja varataan käännöskuluihin sen mukaan varoja budjetista.</p>
--	---

87

88 3.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus

89

90 TYYn toiminta on uskonnollisesti, maailmankatsomuksellisesti ja vakaumuksellisesti
91 sitoutumatonta. Kaikilla on oltava mahdollisuus olla osana opiskelijayhteisöä omasta
92 uskonnosta, maailmankatsomuksesta tai vakaumuksesta riippumatta.

93 Toimintaympäristössä saattaa kuitenkin vallita yksi vahva näkemys, joka voi estää
94 yhdenvertaisuuden toteutumisen toiminnassa esimerkiksi jättämällä muut näkökulmat
95 huomiotta. TYYn tulee luoda mahdollisuudet moninaisten näkökulmien ja
96 maailmankatsomusten esittämiselle sekä sen arvostukselle ja kunnioittamiselle.

97

Jokainen voi osallistua TYYn toimintaan huolimatta vakaumuksestaan tai uskonnostaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Huomioidaan uskontojen ja vakaumusten moninaisuus sekä suhtaudutaan niihin arvostavasti.

98

Hiljentymisen ja oman uskonnon harjoittaminen yliopistolla on mahdollista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla riittävästi eri uskonnonharjoittajille sopivia rauhallisia tiloja hiljentymistä varten.

	Tiedotetaan yliopistolta löytyvistä hiljentymiseen ja oman uskonnon harjoittamiseen mahdollistavista paikoista jäsenille lukukausittain.
--	--

99

100 3.4 Poliittinen tai ammattiyhdistötoiminta

101 TYY on moniarvoinen ja poliittinen yhteisö, jonka sisällä näkemykset voivat usein erota
102 toisistaan vahvasti. Edustajistossa toimii niin poliittisesti sitoutuneita kuin
103 sitoutumattomia ryhmiä.

104 Ylioppilaskunnan yksi perustehtävä on "valmistaa opiskelijoita aktiiviseen,
105 valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen". TYYn piirissä toimii poliittisesti
106 sitoutunutta ja sitoutumatonta yhdistystoimintaa. TYY heijastaa toiminnassaan
107 edustajiston hyväksymiä kantoja, mutta ei syrji mielipiteitä, jotka eivät ole edustettuina.

108

Erilaiset poliittiset suuntaukset näkyvät monipuolisesti vaalien yhteydessä. Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan osallistumisen perusteella.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	Kutsutaan vaalitulaisuuksiin myös muita kuin eduskuntapuolueiden edustajia. Järjestetään sisällöltään monipuolisia vaalitulaisuuksia. Ylläpidetään TYYn tapahtumissa ja tilaisuuksissa avointa ja rakentavaa keskustelukulttuuria.

109

Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	Edustajiston kokouksissa ja niitä valmisteltavissa tapaamisissa kiinnitetään huomiota puheenvuorojen jakautumiseen, asialliseen käytökseen ja osallistumiseen sekä kannustavaan ilmapiiriin.

	<p>Turvallisen tilan periaatteita toteutetaan edustajiston kokouksissa.</p> <p>Edustajiston jäsenten ja varajäsenten ryhmäytymiseen ja tutustumiseen panostetaan turvallisen ja hyvän ilmapiirin luomiseksi.</p> <p>TYYn toiminnassa ja viestinnässä annetaan tilaa eri mielipiteiden esittämiselle, kunhan ne noudattavat lakia ja turvallisen tilan periaatteita.</p>
--	---

Kaikilla hallituksen jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Hallitus luo omalle toimikaudelleen pelisäännöt siitä, miten turvallinen ilmapiiri säilyy vaikeissakin poliittisissa keskusteluissa. Varmistetaan turvallinen ilmapiiri myös eriävälle mielipiteelle ja avoimelle keskustelulle.

111

112 3.5 Perhesuhteet

113

114 Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perhesuhteista johtuen. Perhesuhteilla
115 tarkoitetaan henkilön puolisoa, lapsia, vanhempia ja sisaruksia. TYyn jäsenistöön
116 kuuluu suuri joukko perheellisiä opiskelijoita, jotka tasapainottelevat perhe-elämän
117 ja opiskelun sekä mahdollisen työn yhdistämisen kanssa. Perheellisellä opiskelijalla
118 tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijaa, jolla on huollettavana alaikäinen lapsi tai
119 lapsia.

120 Ylioppilaskunta mahdollistaa jäsentensä osallistumisen toimintaan ja
121 päätöksentekoon vanhemmuudesta tai ikääntyvän tai sairastuneen muun
122 lähiomaisen hoitamisesta riippumatta.

Perheelliset opiskelijat tunnistavat helposti lapsiystävälliset TYyn ja järjestöjen tapahtumat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Merkitään tapahtumakuvauksiin tieto perheystävällisyydestä. Kannustetaan järjestöjä merkitsemään tieto tapahtuman perheystävällisyydestä tapahtumakuvauksiin.

123

Opiskelijaravintoloissa on vaivatonta vieraila lasten kanssa.

Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan mahdollisuutta tarjota lapsille alennushintaista ruokaa opiskelijaravintoloissa. Kartoitetaan Unica-ravintoloiden syöttötuolitilannetta.

124

Perheelliset opiskelijat kuuluvat opiskelijayhteisöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan perheellisten opiskelijoiden tarpeita opiskelua helpottavista toimenpiteistä. Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden toistensa kohtaaminen tapahtuman ja viestinnän avulla. Mahdollistetaan tällä tavalla vertaistoiminnan löytäminen.

125

126 3.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen

127

128 Ketään TYYn piirissä toimivaa henkilöä ei syrjitä tai häiritä sukupuolesta, sukupuolen
129 ilmaisusta tai seksuaalisesta suuntautumisesta johtuen. Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea
130 epäoikeudenmukaista ei-toivottua käytöstä, esimerkiksi seksuaalista häirintää tai
131 kiusaamista. Epäoikeudenmukainen käytös tarkoittaa kaikkea sitä käytöstä, mitä ei voida
132 pitää yleisesti hyväksyttävänä tai ja joka loukkaa tahallisesti tai tosiasiallisesti toista
133 ihmistä tai ryhmää. TYY edistää sukupuolisensitiivistä ajattelua purkamalla sukupuoleen,
134 ja sukupuolen ilmaisuun liittyviä stereotyyppioita. Todellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
135 toteutuvat kun sukupuoli tai muut yksilöön liittyvät ominaisuudet tai piirteet eivät
136 vaikeuta TYYssä toimimista tai muodostu sille esteeksi.

137

TYY huomioi toiminnassaan sukupuolen moninaisuuden.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori, viestintäsektori, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vältetään sukupuolisidonnaisia termejä ja sukupuolen perusteella tapahtuvaa lokeroimista.

138

	Kyselylomakkeita tehdessä pohditaan sukupuolen kysymisen tarpeellisuutta.
--	---

Oman sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen on mahdollista sukupuolesta tai suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Rohkaistaan keskusteluun seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta. Järjestetään jäsenille koulutuksia seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuuteen ym. liittyen yhdessä yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa. Osallistutaan seksuaalisuutta ja sukupuolen moninaisuutta käsitteleviin kampanjoihin.

139

Tapahtumiin ja tilaisuuksiin on turvallista osallistua sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Tapahtumasektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYn tapahtumien cis-heteronormatiivisia ja sukupuolittuneita tapoja ja perinteitä kartoitetaan ja niiden normatiivisuutta puretaan ja muokataan. TYYn järjestämissä tapahtumissa on ilmoitettu taho, johon voi olla yhteydessä, mikäli ei koe tapahtumaa tai tilaisuutta turvalliseksi.

140

141 3.7 Terveystila ja vammaisuus

142

143 Yliopiston toimintaympäristöä ei ole täysin suunniteltu opiskelijoiden toimintakyvyn
144 moninaisuus huomioiden. Opiskelija voi kohdata esimerkiksi vammaisuuden vuoksi
145 puutteita yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa myös
146 ylioppilaskuntaa tekemään kohtuullisia mukautuksia vammaisten ihmisten
147 yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. TYY pyrkii edistämään esteettömyyden periaatteita

148 niin rakentamisen, osallistumisen kuin palveluidenkin tasolla, sekä omassa
149 toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

150 Esteitä opiskelijoille voivat aiheuttaa rakennettu ympäristö sekä puutteelliset tukipalvelut,
151 jotka ovat edellytys yhdenvertaiselle opiskelulle ja toimimiselle yliopistoyhteisössä.

152

TYyn tilat ovat saavutettavia ja esteettömiä.	
Vastuu	Pääsihteeri, tilavastaava, sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Tiloja remontoidessa suositetaan esteettömiä ratkaisuja, joita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Uusia tiloja hankittaessa varmistetaan tilojen esteettömyys ja pyritään valitsemaan esteettömin vaihtoehto. Parannetaan esteettömyyttä TYyn tiloissa esteettömyyskartoituksen pohjalta. Vakiinnutetaan TYyn tapahtumiin saavutettavuusmerkintöjen käyttäminen. Ohjeistetaan järjestöjä viestimään tapahtumien saavutettavuudesta valmiilla tekstipohjilla, kun tapahtuma järjestetään TYyn tilassa.

153

Opiskelijat hakevat ja saavat apua mielenterveyden ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Omasta mielenterveysongelmasta puhuminen ei leimaa puhujaa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vaikutetaan YTHS:n mielenterveyspuolen riittävien resurssien turvaamiseksi. Tuodaan esiin kampuskaupungeissa toimivia eri mielenterveyspalveluita tarjoavia tahoja. Viestitään mielenterveyspalveluista ja -asioiden käsittelystä myös englanniksi, jotta ei suomea puhuvat opiskelijat uskaltavat hakea apua mielenterveysongelmiin.

	<p>Järjestetään opiskelijoiden mielenterveysongelmia käsitteleviä kampanjoita ja osallistutaan vuosittaiseen opiskelijoiden mielenterveyspäivään.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä mukaan kampanjoihin sekä osallistumaan vuosittain opiskelijoiden mielenterveyspäivään.</p> <p>Rakennetaan opiskelijoiden mielenterveydestä puhumisen kulttuuria ja koulutetaan opiskelijoita asian puheeksi ottamisesta.</p>
--	---

154

155 Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY)

156

157 Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat ennen kaikkea TYYtä työnantajana ja
158 toimintayhteisönä. TYYn nimellä toimivia henkilöitä ja tahoja ovat TYYn edustajisto,
159 hallitus, työntekijät, siivet, sekä hallituksen ja edustajiston nimittämät toimikunnat ja
160 työryhmät.

161 Turun yliopiston ylioppilaskunnan tavoitteet on jaettu edelleen kolmeen kokonaisuuteen:
162 TYYn toimintayhteisö, työyhteisö ja päätöksenteko

163 1. 2.1 TYYn toimintayhteisö

164

TYYN toiminta on saavutettavaa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Jokainen TYYn toiminnassa mukana oleva koulutetaan yhdenvertaisuudesta ja sen edistämisestä.</p> <p>TYYn toiminnassa mukana olevia koulutetaan siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia.</p> <p>Luodaan TYYn sivuille yhdenvertaisuuden palautelomake, johon huomaamastaan epäkohdasta voi ilmoittaa anonyymisti. Tehdään selväksi palautteen antajille, mikä on anonyymin ja nimellä annetun palautteen ero.</p>

165

Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea mukaan ja tulla valituksi TYyn toimintaan.	
Vastuu	Pääsihteeri, viestintäasiantuntija, keskusvaalilautakunta, valintatoimikunta ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Hakukuulutuksista viestitään monikanavaisesti.</p> <p>Edustajistovaaleissa kannustetaan vaaliryhmiä kiinnittämään huomiota saavutettavaan viestintään ja oman ehdokasjoukon moninaisuuteen.</p> <p>TYE ja keskusvaalilautakunta puuttuvat mahdolliseen syrjivään tai epäasialliseen edustajistovaalikampanjointiin tai -mainostamiseen. Puuttumiseen on keinoja ja ohjeistukset.</p> <p>Avataan ehdokasasettelun, hallitusvalinnan ja muiden henkilövalintojen käytäntöjä TYyn viestintäkanavissa.</p> <p>Valinta- ja rekrytointitilanteissa sovelletaan hakukriteereitä yhdenvertaisesti, jotta suojatut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta valintoihin.</p> <p>Tasapuolisuussääntöä ei sovelleta tilanteissa, joissa sitä ei ole lain mukaan veloitettu.</p>

Commented [AW1]: Tä vähän turha, koska kuitenkin viestintä osio koskee yhtäläillä edaria. 😊

Commented [AW2]: Mun mielestä tä sopii tänne, nyt kun lukee tulla valituksi.

166

TYyn viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	<p>TYyn viestinnässä huomioidaan materiaalien luettavuus, kuten kontrastit ja värien erottuminen. Sähköiset materiaalit tuotetaan lukulaitteille sopiviksi.</p> <p>Viestitään toiminnasta ja tapahtumista kattavasti myös englanniksi.</p> <p>TYyn nettisivuja päivitettäessä päivitetään suomenkielinen ja englanninkielinen osio yhtä aikaa.</p>

167

	TYYn viestinnässä ei käytetä stereotyyppittelevää kieltä tai kielikuvia esimerkiksi eri oppialoja, kulttuureja tai vähemmistöjä koskien tai puhuta vakaumuksista loukkaavasti.
--	--

168

Asiakirjojen ja esitysten valmistelu on avointa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Julkaistaan hallituksen ja edustajiston kokousten esityslistat ja julkiset liitetiedostot TYYn nettisivuilla ajoissa ennen kokousta, mikäli ne eivät sisällä henkilötietoja. Tarjotaan jäsenistölle tilaisuuksia osallistua asiakirjojen valmisteluun esimerkiksi kyselyiden ja workshopien muodossa.

169

TYE tarjoaa opiskelijalle riittävät palvelut opiskelupaikkakunnasta riippumatta.	
Vastuu	Pääsihteeri, järjestösektori ja Satakunnan kampuksista vastaava
Toimenpiteet	Satakunnan kampusten opiskelijat saavuttavia palveluita ja palveluiden tarpeita kartoitetaan ja kehitetään kartoitusten mukaisesti. Kommunikaatiotapoja kehitetään kampusten välillä. Hybridiosallistumismahdollisuutta lisätään TYYn järjestämiin tapahtumiin ja koulutuksiin.

170

Kaikki tuntevat itsensä tervetulleiksi yliopistoyhteisöön.	
Vastuu	Tuutorivastaava, yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYn tuutorivastaava ja yhdenvertaisuusvastaava kouluttavat järjestöjen tuutorivastaavia ja tuutoreita opiskelijoiden moninaisuudesta, sosioekonomisista taustoista, erilaisista vähemmistöistä ja niiden huomioimisesta yliopistoyhteisössä sekä moniperustaisesta syrjinnästä.

Kaikki saavat tukea myös muissa kuin opiskeluun liittyvissä asioissa.	
---	--

Commented [AW3]: Liian spesifi?

Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Hyödynnetään yhteistyötahojen tapahtumia ja kampanjoita tietoisuuden ja vertaistoiminnan lisäämiseksi. Opiskelijoita opastetaan hyödyntämään ja käyttämään matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita, kuten OpintoVartua, mielenterveyspolkua ja TYYn nettisivuille rakennettavaa vertaistukea antavaa mielenterveys sivua.

171

172 2.2 TYY työyhteisönä

173

Jokainen TYYn toimistolla työskentelevä tuntee yhdenvertaisuusohjelman sisällön ja tietää, kuinka edistää sen tavoitteita omassa toiminnassaan.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Järjestetään työntekijöille ja uudelle hallitukselle vuoden vaihteessa yhdenvertaisuuskoulutus. Uusi työntekijä perehdytetään TYYn yhdenvertaisuusohjelmasta. Koulutetaan toimiston väkeä säännöllisesti vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan yhdenvertaisuusasioista.

174

TYYn toimiston väki kartuttaa osaamistaan yhdenvertaisuudesta vuosittain yhdenvertaisuusasioiden kehittämiseksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYn toiminnassa hyödynnetään ulkopuolisten tahojen yhdenvertaisuustyön tueksi laatimaa materiaalia ja koulutuksia. Jokainen sektori seuraa ja kehittää yhdenvertaisuustoimintaansa vuosittain ja raportoi näistä vuosikertomukseensa.

175

176 2. Järjestöt

177

178 Merkittävä osa opiskelijatoiminnasta ja -kulttuurista tapahtuu järjestöissä, joten järjestöt
179 ovat hyvin keskeisiä toimijoita yhdenvertaisuuden edistämässä. Tämän osion tavoitteet

Commented [AW4]: Yhdistettävää?

180 ja toimenpiteet koskevat sekä TYYn että järjestöjen toimintaa. TYYtä koskevissa kohdissa
181 korostuvat ylioppilaskunnan rooli järjestötoimijoiden kouluttajana ja neuvonta- ja
182 tukipalveluiden tarjoajana. Järjestöjä koulutetaan ja tuetaan erityisesti tapahtumien
183 järjestämisessä, viestinnässä, jäsenten yhdenvertaisessa kohtelussa sekä avoimessa ja
184 syrjimättömässä ilmapiirissä. Järjestöjä koskevat tavoitteet ja vastuut ovat ohjeellisia,
185 mutta niitä voidaan hyödyntää toiminta-avustusten myöntöperusteissa.

186 Tärkeimmät TYYn käytettävissä olevat keinot yhdenvertaisuuden edistämiseksi
187 järjestöissä ovat kouluttaminen, ohjelman tueksi laadittava yhdenvertaisuusopas,
188 turvallisen tilan periaatteet ja järjestöjen toiminta-avustushakemusten pisteytys. Kun
189 toimenpiteissä puhutaan järjestöjen ohjeistamisesta, viitataan ennen kaikkea
190 yhdenvertaisuusoppaaseen ja koulutuksiin. Kun puhutaan kannustamisesta, viitataan
191 toiminta-avustushakemusten pisteytyksiin. Turvallisen tilan periaatteilla järjestöjä
192 tuetaan yhdenvertaisen ja turvallisen ilmapiirin luomisessa.

193 Kohta kolme on jaettu kolmeen alakohtaan, jotka ovat järjestöyhteisö, tapahtumat, ja
194 viestintä.

195 4.1 Järjestöyhteisö

196

Järjestöt saavat riittävästi tukea ja kannustusta yhdenvertaisen toiminnan toteuttamiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava, avustustoimikunta
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä nimeämään hallituksestaan yhdenvertaisuusvastaavat. Koulutetaan järjestöt TYYn yhdenvertaisuusoppaasta ja annetaan neuvoja yhdenvertaisuuden monipuoliseen huomioimiseen. Toimitetaan yhdenvertaisuusopas jokaiselle järjestölle. Huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökohdat läpileikkaavasti muissa järjestöjen koulutuksissa. Mahdollistetaan etä- tai hybridiosallistuminen kaikkiin mahdollisiin järjestökoulutuksiin, jossa se on tarkoituksenmukaista.

	Toiminta-avustushakemusten pisteytyksessä on selkeästi kohta, jonka arvo painottuu järjestön yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin.
--	--

197

Järjestöissä vallitsee avoin ilmapiiri ja keskustelukulttuuri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä luomaan itselleen yhdenvertaisuussuunnitelma tai -kartoitus, sekä sopimaan siihen liittyvästä vuosittaisesta seurannasta.</p> <p>Tuetaan järjestöjä sisäisten ristiriitatilanteiden käsittelyssä tarjoamalla neuvontaa ja keskustelua apua tarvittaessa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä tiedottamaan TYYn häirintäyhdyshenkilöistä ja asettamaan TYYn heidän yhteystiedot näkyväälle paikalle järjestön toiminnassa, esimerkiksi järjestön nettisivuille.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä yhdenvertaisuusasioita koskevan palautteen keräämisessä ja käsittelyssä.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä tiedostamaan ja huomaamaan toimintansa yhdenvertaisuutta edistävät ja heikentävät tekijät.</p>

198

Opiskelijat voivat osallistua järjestötoimintaan henkilökohtaisista ominaisuuksistaan ja terveydentilastaan riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään järjestöjen ymmärrystä opiskelijoiden moninaisuudesta koulutusten ja viestinnän avulla.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä vammaisopiskelijoiden huomioimisesta järjestötoiminnassa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä tekemään yhteistyötä esteettömyyssuunnittelijan kanssa.</p>

199

Mielenterveyden ongelmista kärsivät saavat tukea opiskelutovereiltaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Jaetaan järjestötoimijoille ja muille opiskelijoille materiaalia ja järjestetään koulutus, jossa käsitellään puheeksiottamista ja toimimista tilanteessa, jossa on huolestunut opiskelutoverinsa hyvinvoinnista.</p> <p>Kehitetään konsepti, jossa järjestöt voivat olla osana mielenterveyden edistämistä jo varhaisessa vaiheessa ja antaa tukea opiskelutovereilleen. Mahdollistetaan ja koulutetaan järjestöjen ja tiedekuntien matalan kynnyksen yhteydenpito ja yhteistyö mielenterveysasioissa.</p> <p>Markkinoidaan projektiavustuksia erityisesti sillä kärkeä, että järjestöt voivat toteuttaa mielenterveysongelmiin varhaista puuttumista tukevia projekteja.</p> <p>Lisätään järjestöjen ja yliopiston keskinäistä tietoutta, esimerkiksi viestimällä uudesta konseptista ja OpintoVartusta.</p>

200

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opiskelijatoimintaan opiskelupaikkakunnasta ja varallisuudesta riippumatta.	
Vastuu	Satakunnan kampusvastaava ja järjestösektori
Toimenpiteet	<p>Ylläpidetään ja kehitetään keskusteluyhteyksiä Satakunnan kampusten järjestöjen kanssa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään maksuttomia tapahtumia ja tarjoamaan monipuolisia osallistumisen tapoja, kuten hybridiosallistuminen.</p>

201

202

Järjestöt kiinnittävät edunvalvonnassaan huomiota opiskelun saavutettavuuteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Koulutetaan järjestökopjoja huomioimaan edunvalvontatyössään erityisesti opetusmenetelmien ja -tilojen saavutettavuus. Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille opiskelutilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

203

Järjestöjen tilat ovat saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Tuetaan ja neuvotaan järjestöjä tilojensa sosiaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantamisessa. Vaikutetaan yliopistoon niin, että opiskelijoille voidaan tarjota fyysisesti saavutettavia järjestötiloja. Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille järjestötilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

204

205

206

4.2 Tapahtumat

Tapahtumissa ei painosteta alkoholin käyttöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan päihteettömyys huomioon jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa. Opastetaan järjestöjä siitä, miten tarjoilut voivat olla yhdenvertaiset myös alkoholittoman vaihtoehdon valitseville.

	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään alkoholittomia tapahtumia.</p> <p>Herätetään esimerkiksi koulutusten yhteydessä keskustelua alkoholikulttuurista ja alkoholin käytöstä.</p> <p>Tuetaan järjestöjä monipuolisten tapahtumien suunnittelussa.</p>
--	---

207

Järjestöt tietävät, mitä TYYn häirintäyhdyshenkilöt tekevät ja osaavat hyödyntää heitä toiminnassaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä vuosittain TYYn häirintäyhdyshenkilöistä ja heidän toiminnastaan.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä käsittelemään kiusaamis-, syrjintä- ym. tapaukset välittömästi, jos sen kaltaista toimintaa ilmenee tapahtumassa ja toiminnassa.</p>

208

Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, häirintää eikä rasismia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia järjestön tapahtumissa. Ohjeistetaan järjestöjä ja heidän jäseniään olemaan yhteydessä TYYn häirintäyhdyshenkilöihin tällaisissa tilanteissa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä järjestämään anonyymi palautemahdollisuus tapahtumien yhteyteen, jonka avulla voi matalalla kynnyksellä ilmoittaa epäasiallisista kokemuksista.</p>

209

Tapahtumat ovat fyysisesti ja sosiaalisesti saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava

Toimenpiteet	<p>Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan eri saavutettavuusnäkökulmat huomioon tapahtuman suunnittelussa ja tapahtumapaikkaa valitessa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä huomioimaan tapahtumien tarjoiluissa erilaiset ruokavaliot vähintään silloin, kun ne ovat etukäteen tiedossa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtumatilojen fyysisestä saavutettavuudesta jo tapahtumakutsussa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtuman säännöistä ja palautemahdollisuudesta jo tapahtumakutsussa.</p>
--------------	---

210

Jokaiselle opiskelijalle on tarjolla mielekästä toimintaa opiskelijayhteisössä.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään monipuolisesti erisisältöisiä tapahtumia.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä seuraamaan ja kartoittamaan jäsenistönsä tarpeita.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä markkinoimaan tapahtumista ja toiminnastaan laajasti, jotta mahdolliset uudet jäsenet voivat löytää järjestön toiminnan.</p> <p>Tiedotetaan järjestöjen toiminnasta laajasti eri viestintäkanavilla.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä ja jäseniä seuraamaan TYYn viestintäkanavia.</p>

211

Perheelliset opiskelijat pystyvät osallistumaan järjestöjen toimintaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kannustetaan järjestöjä järjestämään toimintaa monipuolisesti eri kellonaikoina.

212

	Kannustetaan järjestöjä järjestämään tapahtumia, joihin lasten mukaan ottaminen on mahdollista.
--	---

Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla toimintaa myös muissa kuin kansainvälisille opiskelijoille suunnatuissa järjestöissä.

Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään kaksikielisiä (suomi ja englanti) tapahtumia ja tiedottamaan niistä myös kaksikielisesti.</p> <p>Toimitaan roolimallina kaksikielisessä viestinnässä järjestöille.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä huomioimaan kansainväliset opiskelijat suomenkielisissä tapahtumissa esimerkiksi tulkaamalla heille tapahtuman keskeiset asiat.</p> <p>Kannustetaan kv-tuutoreita integroimaan kansainväliset opiskelijat osaksi järjestöjä esimerkin kautta.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä viestimään toiminnastaan sekä suomeksi että englanniksi.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä kartoittamaan ei suomea puhuvien jäsenten määrä toiminnassaan ja arvioimaan englanninkielisen viestinnän lisäämistä esimerkiksi kuukausittaisen englanninkielisen koontiviestin avulla.</p> <p>Ohjeistetaan ainejärjestöjä ja kv-tuutoreita lukukausien alussa kansainvälisten opiskelijoiden tavoittamiseksi.</p>

213

214 4.3 Viestintä

215

Järjestöjen viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, viestintäasiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Koulutetaan ja ohjeistetaan järjestötoimijoita opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisesta viestinnässä.

216

	Ohjeistetaan järjestötoimijoita viestinnän visuaalisesta saavutettavuudesta.
--	--

217

Kaikkien järjestöjen toiminnasta on saatavilla perustiedot myös englanniksi.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	Kannustetaan järjestöjä viestimään englanniksi kaikesta mikä voi koskea ei suomea puhuvia opiskelijoita. Muistutetaan järjestöjä englanninkielisen nettisivuosuuden päivittämisestä vuosittain.

218

Viestinnässä ei puhuta kenestäkään loukkaavasti.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori, järjestösektori
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä olemaan käyttämättä sukupuolittunutta, stereotyyppitelevää, rasistista ja muuten syrjivää kieltä tai kuvastoa. Käsitellään järjestöjen viestinnästä tullut palaute tarvittaessa asianosaisten järjestöjen kanssa.

219

3. Yliopisto ja yhteiskunta

Commented [AW5]: Löytyykö yhdistettäviä asioita?

220

221 Opiskelijoiden edunvalvojana TYyllä on velvollisuus tarkkailla ja omilla toimillaan edistää
222 yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistossa. Yliopiston tulee kohdella opiskelijoita
223 yhdenvertaisesti, tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja huolehtia myös
224 riittävästä opiskelun tukipalveluista. Tämän kohdan tavoitteet toimivat TYyllä
225 edunvalvonnan ohjenuorina. Puhuttaessa edistämisestä toimenpiteiden yhteydessä,
226 tarkoitetaan ennen kaikkea asian edistämistä erilaisissa yliopiston hallinnon,
227 henkilökunnan ja muiden sidosryhmien tapaamisissa.

228 Ylioppilaskuntana TYY on myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, joka osallistuu
229 julkiseen keskusteluun yliopistoyhteisön ulkopuolella. Yhdenvertainen, saavutettava ja

230 syrjimätön yhteiskunta edistää sekä opiskelijoiden että muiden yksilöiden osallisuutta ja
231 yhteiskunnallisia pyrkimyksiä.

232 Yhdenvertaisuusohjelman toimenpiteet tukevat muita TYYn toimintaa ohjaavia
233 dokumentteja.

234 5.1 Yliopisto

235

Opiskelijat osallistuvat yliopiston yhdenvertaisuustyöhön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen ja valvotaan sen toteutumista. Pidetään huolta, että opiskelijoita osallistetaan suunnitelman tekemiseen laajasti.

236

Opiskelijat osallistuvat yliopiston kehittämiseen yliopiston eri yksiköissä kaikissa tiedekunnissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Kannustetaan opiskelijoita lähtemään mukaan eri työryhmiin ja -elimiin. Vaikutetaan siihen, että opiskelijat ovat edustettuina ja huomioidaan eri toimiryhmissä mahdollisimman kattavasti.

237

Koulutus on järjestetty saavutettavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan saavutettavuutta ja yksilöllisiä opiskelijajärjestelyjä koskevan ohjeiston laadintaan ja valvotaan sen toteutumista. Informoidaan opiskelijoita opiskelijajärjestelyistä TYYn nettisivuilla.

238

	<p>Lisätään opiskelijoiden tietoisuutta yliopistolla erityisjärjestelyistä.</p> <p>Edistetään sitä, että yliopiston tietokoneet tukisivat lukulaitteita ja muita esteettömyyden apuohjelmia.</p> <p>Edistetään yksilöllisiä oppijoita hyödyttäviä, joustavia ja monipuolisia opintosuoritusmahdollisuuksia.</p>
--	---

Yliopisto on saavutettava ja esteetön ympäristö.

Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään yliopiston kyltityksen muokkaamista saavutettavaksi näkövammaisille ja ei-suomea puhuville.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa saavutettavuutta heikentävät paikat.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa ratkaisuja, joilla yliopistonmäestä ja muista yliopiston esteellisistä paikoista saadaan saavutettavampi liikkumisrajoitteisille.</p> <p>Vaikutetaan sukupuolineutraalien wc-tilojen lisäämiseksi.</p> <p>Vaikutetaan yksityisten pukuhuoneiden lisäämistä CampusSportin tiloihin.</p> <p>Edistetään yliopiston intranetin saavutettavuuden parantamista välittämällä aktiivisesti TYYn tietoon tulevaa, intranettiä koskevaa palautetta yliopistolle.</p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä yliopiston viestinnän kanssa, jotta informaatio tavoittaa laajasti opiskelijat.</p>

239

Erilaisista taustoista tuleviin opiskelijoihin suhtaudutaan opetus- ja tuutorointitilanteissa avoimesti.

Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Vaikutetaan niin, että yliopisto ja tiedekunta korostavat jo johdantoluennoilla, että yliopistoelämään kuuluu kanssaihmissen kunnioittaminen ja moninaisuuden hyväksyminen.</p> <p>Tehdään yhdenvertaisuusasioista helposti lähestyttäviä ja integroidaan ne arkeen esimerkiksi matalan kynnyksen kampanjan avulla lukuvuoden alussa.</p> <p>Edistetään sitä, että yliopisto kysyy säännöllisesti opiskelijoilta, ovatko nämä kohdanneet tai havainneet opetustilanteissa syrjintää, loukkaavaa puhetta, rasismia tms.</p> <p>Varmistetaan, että opiskelijoiden ongelmallisiksi kokemat tilanteet tulevat tarvittaessa käsitellyiksi asianosaisen/asianosaisien kanssa.</p>

240

Ketään ei kiusata yliopistolla. Kiusaamistapaukset tulevat ilmi ja ne selvitetään asiallisesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Varmistetaan, että yliopistolla on helposti saatavilla tietoa siitä kuinka toimia, jos kohtaa kiusaamista omakohtaisesti tai muiden kohdalla.</p> <p>Käsitellään mahdolliset kiusaamistapaukset OpintoVartu-mallia ja sovittelua hyödyntäen.</p> <p>Tarjotaan tukea ja ohjausta kiusatuiksi tulleille.</p> <p>Järjestetään korkeakoulukiusaamisen vastainen kampanja vuosittain.</p>

241

Mielenterveyden ongelmat eivät muodostu opiskelun esteeksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava

Toimenpiteet	<p>Edistetään riittäviä opintopsykologiresursseja ja matalan kynnyksen opiskelun tuen palveluiden saatavuutta.</p> <p>Edistetään mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä opiskelutaitojen tukemiseen tähtäävän opetuksen sisällyttämistä opintojen ohjaukseen.</p> <p>Tiedotetaan Kelan tuista, joihin opiskelijat eri elämäntilanteissa ovat oikeutettuja, jotta he osaavat hakea ja käyttää niitä.</p> <p>Viestitään OpintoVartun tarjoamista palveluista ja kannustetaan järjestöjä viestimään opiskelua tukevista palveluista jäsenistölleen.</p>
--------------	--

Commented [AW6]: Sanamuotoa muutettu

242

Perheen ja opiskelun pystyy vaivattomasti sovittamaan yhteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan opetushenkilökuntaa suhtautumaan myönteisesti lasten läsnäoloon opetustilanteissa.</p> <p>Selvitetään ja edistetään lyhytaikaisia lastenhoitomahdollisuuksia luentoaikoina.</p> <p>Edistetään sitä, että opetushenkilökunta tiedottaa kurssikuvauksissa myös mahdollisten kurssiin liittyvien pienryhmien aikatauluista.</p>

243

Opiskelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa taustastaan tai ulkoisista tekijöistä riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Yliopisto antaa erityistä tukea sitä tarvitseville.</p> <p>Kannustetaan yliopistoa siirtymään sukupuolisensitiiviseen kommunikointiin.</p>

244

	Koulutetaan yliopistoa stereotyyppioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimialoista.
--	---

245

Erilaiset kulttuurit nähdään tiedeyhteisön vahvuutena. Yliopistolla on nollatoleranssi rasismiin.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla selvät käytännöt rasismitapauksiin puuttumiseksi sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kohdalla.

246

Kansainväliset opiskelijat saavat riittävästi tukea suomalaisessa tiedeyhteisössä toimimiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	Suunnitellaan kansainvälisten opiskelijoiden tuutorointia yhdessä yliopiston kanssa. Edistetään englanninkielisen opetuksen laadun ja määrän lisäämistä eri oppiaineissa. Edistetään riittävän suomen kielen opetuksen tarjoamista kansainvälisille opiskelijoille.

247 5.2 Yhteiskunta

248

TYY vaikuttaa yhdenvertaisen yhteiskunnan kehitykseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtääviin kampanjoihin ja tempauksiin, kuten Pride-tapahtumaan, tai rasisminvastaiseen toimintaan.

249

	<p>Pidetään julkisessa keskustelussa ja lausunnoissa esillä yhdenvertaisuusnäkökulmaa.</p> <p>Viestitään vaaleista kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi.</p>
--	---

250

Opiskelija-asumisessa erityisryhmät huomioidaan läpileikkaavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Opiskelija-asumiseen liittyvässä vaikutustyössä painotetaan erityisryhmien huomiointia ja esteettömyyttä.</p> <p>Vaikutetaan TYS:öön ja yliopistoon kohtuullisen asuntomäärän takaamiseksi kansainvälisille opiskelijoille.</p>

251

Yhdenvertaisuuden edistäminen on vahva teema SYL:n ja OLL:n linjoissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja liikuntavastaava
Toimenpiteet	Nostetaan yhdenvertaisuusohjelmasta sopivia kohtia SYL:n ja OLL:n materiaaleja koskeviin TYYn lausuntoihin.

252

4. Ohjelman toteutumisen arviointi

253

254 Yhdenvertaisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain. Kattava tarkastelu
255 tavoitteiden toteutumisesta tehdään puolivuotiskatsauksen ja toimintakertomuksen
256 yhteydessä. Päävastuu seurannasta on hallituksen yhdenvertaisuusvastaavalla ja
257 toissijainen vastuu sosiaalipoliittisella asiantuntijalla, jotka arvioivat tavoitteiden
258 toteutumista TYYn muun toimiston avustuksella. Puolivuotiskatsauksen yhteydessä
259 tehtävän arvioinnin lisäksi toimintakertomuksessa on yhdenvertaisuutta käsittelevä osio,
260 jonka laatii hallituksen yhdenvertaisuusvastaava kautensa päätteeksi.

261

262 Tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida asteikolla saavutettu - osittain saavutettu -
263 ei vielä saavutettu. Samoin toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan asteikolla
264 toteutunut - osittain toteutunut - ei toteutunut. Arviointi toteutetaan sanallisesti.

264 Arvioinnin avulla seurataan, miten toimenpide ja tavoite on toteutunut ja saavutettu. Jotta
265 seuranta olisi helpompaa tulevina vuosina, voidaan seurantaraporttiin kirjoittaa
266 sanallisesti, miten toimenpide on edennyt ja mitä toimenpidettä edistääksemme tulisi
267 seuraavaksi tehdä. Eri vuosina tehtävät arviot toteutumisesta on syytä kirjata yhteen ja
268 samaan dokumenttiin, jotta toteutumisen seuranta on systemaattista. Arviointi
269 toimitetaan myös edustajistolle joko hallituksen puolivuotiskatsauksen tai syyskauden
270 ensimmäisen kokouksen yhteydessä.

271

272 I. Keskeiset käsitteet

273

274 Keskeiset käsitteet tukevat yhdenvertaisuusohjelman lukemista. Yhdenvertaisuuteen
275 liittyy enemmän käsitteitä kuin tässä ohjelmassa on nostettu esille. Tähän on avattu
276 tämän ohjelman kannalta tärkeimpiä käsitteitä.

277 Ableismi tarkoittaa vammaisten syrjintää, jossa normiajattelussa vammattomat ovat
278 keskiössä ja tavoiteltavaa.

279 Disabilismilla tarkoitetaan yhteiskunnassa rakennettuja esteitä, jotka vähentävät
280 vammaisten osallisuutta. Sitä tapahtuu ihmisten välillä ja rakenteissa, kuten
281 organisaatioissa, yrityksessä, laitoksissa ja virastoissa.

282

283 Esteettömyys ja saavutettavuus ovat saman sisältöisiä termejä; esteettömyydestä
284 puhuttaessa viitataan usein fyysiseen ympäristöön, saavutettavuus taas on käsitteenä
285 laajempi.

286 Häirintä on ihmisarvoa loukkaavaa käyttäytymistä, joka liittyy johonkin kiellettyyn
287 syrjintäperusteeseen. Henkilön ihmisarvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai
288 tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan esim. uhkaava, vihamielinen, halventava tai
289 nöyryyttävä ilmapiiri.

290 Kohtuullisten mukautusten tavoitteena on se, että vammaisen henkilö voi
291 yhdenvertaisesti muiden kanssa asioida viranomaisissa sekä saada koulutusta, työtä ja
292 yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä
293 työuralla. (Yhdenvertaisuuslaki §15) Kohtuullisuutta arvioidaan vammaisen ihmisen
294 tarpeiden lisäksi myös muista näkökulmista, joita ovat esimerkiksi toimijan koko,
295 taloudellinen asema, toiminnan luonne ja laajuus sekä mukautusten arvioidut
296 kustannukset ja mukautuksia varten saatavissa oleva tuki. Kohtuulliset mukautukset ovat
297 "avustamistyyppisiä", yksilöllisiä ratkaisuja.

Commented [AW7]: Määrittele sukupuolisensitiivisyys

298 Moniperusteisella syrjinnällä tarkoitetaan syrjinnän kohteeksi joutumista kahden
299 tai useamman eri syrjintäperusteen perusteella. Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan
300 moniperusteiseen syrjintään myös kun yksi syrjintäperusteista on sukupuoli.
301 Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan myös sellaiseen moniperusteiseen syrjintään, jossa
302 kaksi tai useampi henkilöön liittyvä seikka ainoastaan yhdessä johtavat kiellettyyn
303 syrjintään. Tätä kutsutaan risteäväksi syrjinnäksi. Erityisesti vähemmistöt voivat olla
304 alltiita moniperusteiselle syrjinnälle. Esimerkiksi vammainen etniseen vähemmistöön
305 kuuluva henkilö voi tulla syrjityksi sekä vammaisuutensa että alkuperänsä vuoksi.

306 Normitietoisuus tarkoittaa lähestymistapaa, jossa tarkastellaan yhteiskunnan rakenteita,
307 tehdään normit näkyviksi ja kyseenalaistetaan niitä. Normeilla tarkoitetaan tässä
308 yhteydessä yhteiskunnassa vallalla olevia käsityksiä siitä, mitä pidetään "normaalina".
309 Normitietoisuus on aktiivista toimintaa normien purkamiseksi. Esimerkiksi cis-
310 heteronormatiivisuudella tarkoitetaan normia, jonka mukaan ihmisten oletetaan
311 jakautuvan kahteen toisilleen vastakkaiseen ja toisiinsa vetoa tuntevaan cis-sukupuoleen,
312 naisiin ja miehiin. Cis-sukupuolinen tarkoittaa henkilöä, joka kokee sukupuoli-
313 identiteettinsä vastaavan syntymässään määriteltyä sukupuolta.

314 Ohje tai käsky syrjiä ilmenee esimerkiksi tilanteessa, jossa toimivaltaan tai asemaan
315 perustuen annettu opastus, toimintaohje tai velvoite, jonka tavoitteena on aikaansaada
316 syrjintää. Työnantaja tai esimies ei saa määrätä työntekijöitä toimimaan syrjivästi, esim.
317 kieltää palkkaamasta tiettyyn etniseen ryhmään kuuluvaa henkilöä.

318
319 Rasismi tarkoittaa niitä yhteiskunnallisia ja yksilöllisiä asenteita, käytänteitä ja
320 järjestelmiä, jotka asettavat tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti oletetun
321 ihmisryhmäesimerkiksi etnisyyden, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen
322 tai uskonnonperusteella alempiarvoiseksi kuin muut ihmisryhmä. Rasismi on siis
323 ihmisryhmän tai sen jäsenen ihmisarvon alentamista. Rasismia esiintyy henkilöiden tai
324 ihmisjoukkojen välillä, mutta myös rakenteissa. Rakenteellisella rasismilla tarkoitetaan
325 organisaatiossa, yrityksessä, laitoksissa ja virastoissa esiintyvää välitöntä tai välillistä
326 syrjintää tiettyjä ihmisryhmiä kohtaan. Rasismi edistää eriarvoistumista ja vahingoittaa
327 sen kohteiden lisäksi koko yhteiskuntaa. Rasismia käytetään vallan välineenä.

328
329 Saavutettavuudessa on kyse jokaisen yhdenvertaisesta mahdollisuudesta osallistua niin,
330 että fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten esteiden aiheuttama kynnyks on
331 mahdollisimman pieni. Fyysinen saavutettavuus voi tarkoittaa esimerkiksi helposti
332 luettavia, riittävän suurella fontilla ja kontrastilla tehtyjä tapahtumajulisteita. Psyykinen
333 saavutettavuus voidaan nähdä mielen hyvinvointina ja vallitsevina asenteina sekä
334 erilaisista mielenterveyden haasteista kärsivien ja neuroepätyypillisten ihmisten
335 normista poikkeavien tarpeiden huomioimisesta käytännössä. Sosiaalinen saavutettavuus

Commented [AW8]: Toivon, että kirjoitin oikein tämän

336 merkitsee esimerkiksi vastaanottavaa ja turvallista ryhmää, jossa ei tarvitse pelätä
337 joutuvansa kiusatuksi tai painostetuksi.

338
339 Seksuaalinen häirintä tarkoittaa häirinnällä tarkoitetaan yleensä toisen lähestymistä
340 seksuaalisella tavalla, vastoin hänen tahtoaan. Seksuaalinen häirintä voi tarkoittaa
341 fyysistä lähestymistä, mutta seksuaalinen häirintä voi olla myös muunlaista ei-toivottua
342 huomiota. Seksuaalinen häirintä voi tarkoittaa halventavaa puhetta toisen sukupuolesta,
343 erilaiset vihjailut, seksuaalisesti värityneet vitsit tai vartaloa tai yksityiselämää koskevat
344 puheet tai kysymykset. Seksuaalinen häirintä voi siis olla sekä verbaalista että fyysistä.

345
346 Sukupuolisensitiivisyydellä tarkoitetaan arvoja, asenteita, kykyjä ja taitoja, ajattelua,
347 tunnetta ja toimintaa, joissa otetaan erityisesti huomioon sukupuoliin liittyvät käsitykset
348 ja stereotyyptit. Se on kriittistä herkkyyttä tiedostaa ja tunnistaa sukupuoleen liittyviä
349 merkityksiä ja vaikutuksia suhteessa ihmisten kokemisen, olemisen ja toimimisen
350 mahdollisuuksiin.

351
352 Tasa-arvo tarkoittaa, että yksilöillä on yhtäläiset yhteiskunnalliset tehtävät, oikeudet ja
353 velvollisuudet sukupuolesta riippumatta, ja jokaisella on mahdollisuus toteuttaa itseään
354 ilman, että hänen toiminnalleen asetetaan esteitä sukupuolen tai sen ilmaisun
355 perusteella (lähde: Tasa-arvoasiain neuvottelukunta tane.fi). Kaikilla tulee olla yhtäläiset
356 mahdollisuudet ja vapaudet elämässään. Tasa-arvon toteutumista seuraa tasa-
357 arvovaltuutus. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (nk. tasa-arvolaki) tähtää
358 sukupuoleen ja sen ilmaisuun perustuvan syrjinnän estämiseen ja naisten ja miesten
359 välisen tasa-arvon edistämiseen.

360
361 Vihapuhe on määritelty Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksessa (R 97 20)
362 määritelty seuraavasti: Vihapuhetta ovat kaikki ilmaisumuodot, jotka levittävät, lietsovat,
363 edistävät tai oikeuttavat etnistä vihaa, ulkomaalaisvastaisuutta, antisemitismia tai muuta
364 vihaa, joka pohjaa suvaitsemattomuuteen. Yleiskielessä ja julkisessa keskustelussa
365 käytetty termi vihapuhe on muodostunut käsitteenä tulkinnanvaraiseksi.

366
367 Välillinen syrjintä tarkoittaa sitä, kun näennäisesti puolueeton sääntö, peruste tai
368 käytäntö asettaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan. Välillisen syrjinnän kriteerit
369 eivät kuitenkaan täyty, jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite,
370 jonka saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat tarpeellisia ja asianmukaisia. Käytännössä
371 välillinen syrjintä tarkoittaa usein sitä, että johonkin tiettyyn ryhmään kuuluvien
372 henkilöiden on tosiasiaa muita vaikeampi täyttää jokin asetettu edellytys. Kyse voi olla
373 myös siitä, että valitulla toteutustavalla on kielteisiä vaikutuksia nimenomaan ja vain
374 tiettyyn ryhmään kuuluville henkilöille. Esimerkiksi liian korkeiksi asetetut
375 kielitaitovaatimukset työssä, jossa ne eivät ole työn tekemisen kannalta välttämättömiä,
376 ovat välillistä syrjintää.

377
378 Välitön syrjintä tarkoittaa sitä, että jotakuta kohdellaan jonkun laissa kielletyn
379 syrjintäperusteen perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on
380 kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa. Epäsuotuisalla kohtelulla

381 tarkoitetaan sellaista menettelyä (teko, laiminlyönti), jolla menettelyn kohde asetetaan
382 muihin nähden huonompaan asemaan. Käytännössä tämä voi olla rajoitusten,
383 vaatimusten tai velvoitteiden asettamista vain tietyille henkilölle tai
384 ihmishenkilöryhmälle, tai esimerkiksi jonkin yleisesti saatavilla olevan etuuden, palvelun
385 tai oikeuden epäämistä tai rajoittamista. Välitöntä syrjintää on esimerkiksi se, jos
386 henkilöä kielletään pääsemästä ravintolaan hänen etnisen taustansa perusteella.

387
388 Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän
389 sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan,
390 kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai
391 ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan,
392 seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä (lähde:
393 yhdenvertaisuus.fi). Yhdenvertainen kohtelu tarkoittaa, ettei ketään edellä mainittujen
394 syiden perusteella saa asettaa heikompaan asemaan kuin toisia.

395 Yksilöllinen oppija. Jokainen opiskelija pystyy sisäistämään tietoa, oppimaan taitoja ja
396 opiskelemaan tuloksellisesti, kun hänelle tarjotaan siihen edellytykset. Esimerkiksi
397 lukihäiriö, autismikirjoon kuuluminen, tarkkaavaisuudenhäiriöt tai muu
398 neuroopätyypillisyyssyys kuulo- tai näkövamma voi hankaloittaa oppimista huomattavasti,
399 ellei sitä oteta asianmukaisella tavalla huomioon opetusjärjestelyissä.
400 Yhdenvertaisuuslaissa mainitut syrjintäperusteet eivät saa muodostua kellekään
401 opiskelun esteeksi, mikäli edellytykset oppimiseen ovat kohtuullisin toimin turvattavissa.

Commented [AW9]: Määrittele vihapuhe

403 II. Turvallisen tilan periaatteet

404

405 Turvallinen tila tarkoittaa, että kaikilla on vapaus olla oma itsensä, ilmaista itseään
406 vapaasti ja olla osallinen kaikessa toiminnassa. Turvallisessa tilassa kaikki häirintä on
407 ehdottomasti kiellettyä. Häirintää on mikä tahansa toiminta tai käytös, joka on toista
408 alistavaa, vihamielisen ja epämiellyttävän ilmapiirin luomista tai ihmisen tai
409 ihmisryhmän uhkailua.

410 Turvallisen tilan periaatteiden tarkoitus on lisätä TYYssä ja sen järjestöissä toimimisen
411 turvallisuutta. Kaikissa TYYn järjestötiloissa tulee olla voimassa järjestöjen yhdessä
412 sopimat turvallisen tilan periaatteet, jotka ovat tilan seinillä nähtävissä. Kaikkia järjestöjä
413 kannustetaan luomaan turvallisen tilan periaatteet TYYn vastaavien pohjalta. Turvallisen
414 tilan periaatteet ohjaavat jäseniä, tapahtumaosallistujia tai muuta rajattua ihmisryhmää,
415 jolle turvallisen tilan periaatteet on luotu ja tuotu käyttöön.

416 • Kohtele toisia, niin kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan. Huomioi, että jokainen
417 meistä on yksilö ja eroaa joskus paljonkin esimerkiksi henkilökohtaisten rajojen

- 418 suhteen. Älä yleistä omia mieltymyksiäsi.
419
420 • Älä oleta toisen identiteettiä, sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai
421 muusta vastaavasta ominaisuudesta. Et voi tietää toisen kokemuksia, ajatuksia ja
422 elämäntilannetta, saati itseään määriteltäviä identiteettiä hänen puolestaan. Teemme
423 kuitenkin koko ajan oletuksia toisista, yritä tiedostaa omat oletuksesi.
424
425 • Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi. Muiden kokemusta ei ole sopivaa
426 määrittellä heidän puolestaan.
427
428 • Ole avoin ja kuuntele, kunnioita toista ihmisenä yli omien ennakkoluulojesi. Älä
429 kyseenalaista tai tuomitse toisen erilaisuutta. Vaadi kunnioitusta myös itsellesi.
- 430 • Anna tilaa. Huolehdi, että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät
431 osalliseksi.
432
433 • Puhu ja kommunikoi niin, että kaikki voivat ymmärtää. ~~yritä käyttää~~ Käytä kieltä
434 joka on ymmärrettävää myös oman viiter ryhmän ulkopuolisille.
- 435 • Älä käytä hyökkäviä puheenvuoroja tai eleitä toisia ihmisiä kohtaan, ei paikalla
436 olevia eikä tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- 437 • Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla. Ei tarkoittaa ei. Lopeta
438 tai muuta käytöstäsi jos toinen sitä pyytää. Se mikä tuntuu sinusta hyvältä, ei
439 välttämättä toisen mielestä tunnu samalta. Pyri tulkitsemaan tilannetta ja toista
440 osapuolta. Varmin toimintatapa on kysyä, kuunnella ja kunnioittaa.
- 441
- 442 • Asiattomasta kohtelusta saa antaa asiallista ja rakentavaa palautetta. Jos joku
443 antaa sinulle palautetta toiminnastasi, kuuntele palautteen antajaa. Pyri
444 suhtautumaan avoimesti saamaasi palautteeseen ja pyri huomioimaan palaute
445 jatkossa.
- 446 • Jos kaipaat ongelmatilanteisiin apua tai tukea, älä epäröi pyytää ~~pyydä~~ sitä.

447 III. Yhdenvertaisuustarkkailija

448 Yhdenvertaisuustarkkailijan tehtävää kehitetään ohjelman voimassaoloaikana. Jotta
449 yhdenvertaisuustarkkailijan rooli voidaan luoda TYYn toimintaan, on seuraavaksi kirjattu
450 huomioitavia asioita.

- 451 • Yhdenvertaisuustarkkailijat seuraavat tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja hyvien
452 tapojen toteutumista tapahtumassa tai tapahtumajaksossa.

Commented [AW10]: Muotoilu!!!

- 453
- 454
- 455
- 456
- 457
- 458
- 459
- 460
- 461
- 462
- 463
- 464
- 465
- 466
- He voivat raportoida tapahtuman onnistuneisuudesta yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja keskustella tästä esimerkiksi tapahtuman järjestäjän kanssa.
 - Yhdenvertaisuustarkkailijan yhteystiedoista on tiedotettu selkeästi tapahtuman osallistujille, jotta he voivat tarvittaessa ilmoittaa havainnoistaan tai kokemuksistaan tarkkailijalle. Yhdenvertaisuustarkkailija ei ryhdy jatkotoimenpiteisiin ilman suostumusta.
 - Yhdenvertaisuustarkkailijat eivät toimi yksin, vaan heitä on aina vähintään kaksi.
 - Yhdenvertaisuustarkkailijat jalkautetaan osaksi TYYn toimintaa tapahtuma kerrallaan.
 - On hyvä miettiä, kuka tai ketkä voivat toimia yhdenvertaisuustarkkailija – nimikkeen alla, ettei sitä väärinkäytetä ja se säilyttää merkityksensä.
 - TYYn hallitus vastaa yhdenvertaisuustarkkailijoiden nimeämisestä tapahtuma ja – toimintakohtaisesti.